



**Godišnje izvješće o funkcioniranju  
registra transparentnosti  
za 2022.**

**koje Upravni odbor registra transparentnosti**

**podnosi**

**Europskom parlamentu, Vijeću Europske unije i Europskoj komisiji**

Godišnje izvješće o funkcioniranju registra transparentnosti podnosi se institucijama potpisnicama u skladu s člankom 13. stavkom 3. Međuinstitucijskog sporazuma Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o obveznom registru transparentnosti, koji je potpisan 20. svibnja 2021.

Ovo izvješće sadržava činjenične informacije o registru transparentnosti, njegovu sadržaju i svim promjenama u vezi s njim 2022. U izvješću su predstavljene i mjere uvjetovanosti i dopunske mjere transparentnosti koje su te godine bile na snazi u institucijama potpisnicama.

## Sadržaj

I. Sažetak.....	3
II. Uvod.....	3
1. Upravljanje .....	4
2. Provedba obveznog registra .....	4
III. Mjere uvjetovanosti i dopunske mjere transparentnosti.....	5
IV. Aktivnosti Tajništva registra transparentnosti.....	8
1. Praćenje kvalitete podataka.....	8
2. Usluge korisničke podrške.....	10
3. Istrage .....	10
4. Sastanak Upravnog odbora 2022. ....	11
5. Smjernice i informiranje .....	12
6. Tehnički razvoj.....	12
7. Revizija lobiranja u politici i postupku donošenja odluka EU-a koju provodi Europski revizorski sud.....	13
V. Statistički podaci.....	14
1. Razvoj registra transparentnosti.....	14
2. Zastupani interesi .....	15
3. Geografski podaci .....	16
4. Posjeti internetskim stranicama registra transparentnosti.....	17
VI. Zaključci.....	18

## I. Sažetak

Godina 2022. bila je prva godina potpune provedbe obveznog registra transparentnosti i vrlo aktivna godina za novi registar. Nakon završetka prijelaznog razdoblja u kojem su registrirani subjekti mogli izmijeniti svoje podatke, u registru se sad prvenstveno prate nove vrste informacija koje dostavljaju podnositelji zahtjeva i registrirani subjekti.

Čini se da se prelaskom na novi sustav povećala upotreba registra kao informativnog i referentnog alata za aktivnosti zastupanja interesâ na razini Unije. To je vidljivo iz povećanog broja zahtjeva za upis u registar i posjeta internetskim stranicama u odnosu na prethodnu godinu.

Zbog toga su se povećale i aktivnosti Tajništva registra: broj izravnih zahtjeva za korisničku podršku porastao je za 64 %, a Tajništvo je primilo više zahtjeva za sudjelovanje u informativnim aktivnostima i događanjima namijenjenima osoblju i dionicima. Važno je napomenuti da je Tajništvo provelo više ciljanih provjera registriranih subjekata (porast od 26 %). U 2022. znatno je porasla i upotreba alata za pritužbe te broj istraga koje je Tajništvo samo otvorilo, što svjedoči o visokoj razini kontrole sadržaja baze podataka.

Te su aktivnosti detaljnije opisane u izvješću.

## II. Uvod

Registar transparentnosti primarni je referentni alat za zastupanje interesâ na razini Unije. Riječ je o bazi podataka uspostavljenoj da bi se javnosti stavile na raspolaganje ažurne informacije o aktivnostima zastupanja interesâ kojima se nastoji utjecati na postupke oblikovanja i provedbe politika institucija EU-a. Registar pomaže u praćenju toga koji se interesi zastupaju u institucijama, tko i u čije ime brani te interese, na koje se zakonodavne akte oni odnose te koji su resursi namijenjeni povezanim aktivnostima. Glavni je alat EU-a za promicanje transparentnog i etičnog zastupanja interesâ te za povećanje otvorenosti i vidljivosti dionika i civilnog društva koji sudjeluju u demokratskom procesu donošenja odluka u Uniji.

Europski parlament, Vijeće Europske unije i Europska komisija zajedno upravljaju registrom transparentnosti na temelju Međuinstitucijskog sporazuma donesenog 2021.<sup>1</sup> Tim je Međuinstitucijskim sporazumom uspostavljen obvezan registar transparentnosti te je propisano da potpisnici odrede upis u registar kao preduvjet za određene ključne aktivnosti lobiranja. Usto, u njemu se utvrđuju detaljne informacije koje registrirani subjekti moraju navesti u registru transparentnosti te kodeks ponašanja kojeg se moraju pridržavati.

U skladu s člankom 13. Međuinstitucijskog sporazuma ovo izvješće sadržava činjenične informacije o registru transparentnosti, njegovu sadržaju i svim promjenama koje su uvedene u razdoblju izvješćivanja. Sadržava i pregled mjera uvjetovanosti i dopunske mjere transparentnosti koje su trenutno na snazi u institucijama potpisnicama.

---

<sup>1</sup> Međuinstitucijski sporazum od 20. svibnja 2021. Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o obveznom registru transparentnosti, SL L 207, 11.6.2021., str. 1.

## 1. Upravljanje

Struktura registra transparentnosti ima dvije razine: Upravni odbor, koji ima opći nadzor nad registrom transparentnosti i usmjerava ga, te Tajništvo, zaduženo za svakodnevno upravljanje njime.

Upravni odbor brine se o cjelokupnoj provedbi Međuinstitucijskog sporazuma. U tom kontekstu odgovoran je za utvrđivanje godišnjih potreba i prioriteta registra transparentnosti, donošenje godišnjeg izvješća o njegovu funkcioniranju i izdavanje općih uputa Tajništvu. Njegova je zadaća ustoj preispitivati i odlučivati o svim zahtjevima za reviziju mjera koje je Tajništvo primijenilo nakon istrage.

Glavni tajnici Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije zajedno čine Upravni odbor. Sastaju se najmanje jednom godišnje, a svaki glavni tajnik predsjedava Upravnim odborom u jednom godišnjem mandatu. Upravnim odborom 2022. predsjedao je glavni tajnik Europskog parlamenta.

Tajništvo predstavnicima interesnih skupina daje smjernice o postupku upisa u registar, prati i provjerava prihvatljivost zahtjeva te provjerava kvalitetu informacija koje dostavljaju registrirani subjekti. Rješava pritužbe u vezi s postupcima registriranih subjekata kojima se navodno krši Kodeks ponašanja i može primijeniti mjere ako utvrdi da je došlo do kršenja Kodeksa. Tajništvo osim toga priprema godišnje izvješće i informira građane o registru transparentnosti (vidjeti odjeljak IV.).

U radu Tajništva sudjeluje osoblje iz triju institucija potpisnica, odnosno trenutno deset zaposlenika na puno radno vrijeme. U Upravnom odboru i u javnosti predstavlja ga koordinator, koji nadzire njegov svakodnevni rad. Imenovani koordinator Tajništva 2022. bio je načelnik odjela zadužen za transparentnost u Glavnom tajništvu Komisije.

Detaljne informacije o upravljanju registrom transparentnosti dostupne su na njegovim [internetskim stranicama](#).

## 2. Provedba obveznog registra

Godina 2022. bila je prva godina potpune provedbe obveznog registra transparentnosti nakon što je u rujnu 2021. objavljen novi obrazac za upis u registar i nakon što je isteklo prijelazno razdoblje u kojem su registrirani subjekti mogli izmijeniti svoje podatke u skladu s novim zahtjevima o informacijama.

Tajništvo je nadgledalo konačan prelazak na novi sustav i produljilo početni krajnji rok s 20. ožujka na 30. travnja 2022. kako bi se što više registriranih subjekata uskladilo s novim sustavom. Do 20. rujna 2021. svoje je podatke u registru transparentnosti izmijenilo ukupno je 87 % registriranih subjekata, a 1 496 subjekata uklonjeno je iz registra. Subjekti koji su uklonjeni svejedno mogu dostaviti novi zahtjev za upis u registar transparentnosti, a nakon upisa dobit će novi identifikacijski broj. Tajništvo će, kao i u slučaju svakog novog zahtjeva, provjeriti prihvatljivost podnositelja zahtjeva i ukupnu kvalitetu podataka iz zahtjeva prije nego što odobri upis u registar.

Radi informiranja predstavnika interesnih skupina te njihova lakšeg upisa u novi sustav Tajništvo pruža praktičnu korisničku podršku, [smjernice](#) o postupku upisa u kojima su opisani

pojedinačni koraci i [odgovore na najčešća pitanja](#) na internetskim stranicama registra transparentnosti.

### III. Mjere uvjetovanosti i dopunske mjere transparentnosti

Europski parlament, Vijeće i Komisija pojedinačno, individualnim odlukama, donose mjere uvjetovanosti u skladu s kojima je upis predstavnika interesnih skupina u registar transparentnosti preduvjet za bavljenje određenim vrstama ključnih aktivnosti zastupanja interesâ. Te tri institucije mogu donijeti i dopunske mjere transparentnosti kako bi dodatno potaknule upis u registar i učvrstile zajednički okvir uspostavljen Međuinstitucijskim sporazumom.

Mjere uvjetovanosti i dopunske mjere transparentnosti koje su trenutačno na snazi u svakoj od triju institucija opisane su u nastavku.

Druge institucije, tijela, uredi i agencije EU-a, kao i države članice u vezi sa svojim stalnim predstavništvima u EU-u, mogu obavijestiti Upravni odbor o mjerama uvjetovanosti ili dopunskim mjerama transparentnosti koje donesu i zatražiti da se one objave na internetskim stranicama registra transparentnosti. Upravnom odboru 2022. nije dostavljena nijedna takva obavijest, ali su službe nekoliko tijela EU-a održale rasprave kako bi dale odgovore na upite.

Sve su se države članice obvezale primijeniti mjeru uvjetovanosti za vrijeme svojeg mandata predsjedanja Vijećem i u šest mjeseci prije tog mandata tako da će sastanke svojeg stalnog predstavnika i zamjenika stalnog predstavnika pri EU-u s predstavnicima interesnih skupina uvjetovati upisom tih predstavnika interesnih skupina u registar transparentnosti.

Ta se mjera uvjetovanosti primjenjuje na sastanke organizirane sa stalnim predstavnikom i zamjenikom stalnog predstavnika kad djeluju u svojstvu aktualnog ili budućeg predsjedništva Vijeća<sup>2</sup>. Predstavnicima interesnih skupina stoga ne mogu sudjelovati na takvim sastancima ako nisu upisani u registar. To se 2022. odnosilo na Francusku<sup>3</sup> i Češku<sup>4</sup> dok su predsjedale Vijećem EU-a te Švedsku<sup>5</sup> zbog njezina predstojećeg predsjedništva.

Popis [mjera uvjetovanosti i dopunskih mjera transparentnosti](#) koje su trenutačno na snazi u institucijama EU-a dostupan je na posebnoj stranici na internetskim stranicama registra transparentnosti.

#### *Europski parlament*

Zbog njihove specifične uloge i mandata zastupnicima u Europskom parlamentu preporučuje se<sup>6</sup> da se sastaju samo s predstavnicima interesnih skupina koji su upisani u registar transparentnosti. Svi se zastupnici također potiču da te sastanke objave na svojim individualnim profilnim stranicama na [službenim internetskim stranicama Parlamenta](#).

---

<sup>2</sup> <https://ec.europa.eu/transparencyregister/public/openFile.do?fileName=Transparency%20register%20-%20Member%20states%27%20political%20declaration.HR.pdf>

<sup>3</sup> <https://ue.delegfrance.org/registre-de-transparence>

<sup>4</sup> Češka se prijavila za registar transparentnosti | Stalno predstavništvo Češke pri Europskoj uniji (mzv.cz).

<sup>5</sup> Öppenhetsregistret – Regeringen.se.

<sup>6</sup> [Poslovnik Europskog parlamenta](#) (članak 11. stavak 2.).

Međutim, izvjestitelji, izvjestitelji u sjeni i predsjednici odbora obvezni su objaviti sve zakazane sastanke s predstavnicima interesnih skupina za svako parlamentarno izvješće. Među objavljenim podacima moraju biti datum i vrsta održanog sastanka, predmet sastanka, prisutni predstavnik interesne skupine i uloga zastupnika (odnosno je li zastupnik bio izvjestitelj, izvjestitelj u sjeni, predsjednik odbora ili zastupnik bez dodijeljene odgovornosti za dokumentaciju). Članovi su za kalendarsku godinu 2022. do 15. siječnja 2023. objavili 12 040 sastanaka. Od početka mandata 481 član objavio je barem jedan sastanak, a od toga ih je 54 2022. to učinilo prvi put.

Osoblje Parlamenta dužno je, kao i svi javni službenici EU-a, zadržati svoju profesionalnu i osobnu neovisnost u svakom trenutku. Stoga se oni moraju ponašati u skladu s neovisnošću svoje funkcije i preporučuje im se da prije susreta s predstavnicima interesnih skupina ili prihvaćanja poziva na događanje koje oni organiziraju provjere jesu li ti predstavnici upisani u registar.

Europski parlament mjerom uvjetovanosti od predstavnika interesnih skupina zahtijeva da budu upisani u registar kako bi mogli sudjelovati u aktivnostima međuklubova ili drugih neslužbenih klubova<sup>7</sup>. Usto zahtijeva<sup>8</sup> da se govornici na saslušanjima odbora upišu u registar prije saslušanja. Važno je istaknuti da je propisano da iskaznicu za dugoročni pristup prostorima Europskog parlamenta mogu dobiti samo oni predstavnici interesnih skupina koji su upisani u registar<sup>9</sup>. Na dan 31. prosinca 2022. 2 030 od 12 425 subjekata upisanih u registar transparentnosti imalo je barem jednog akreditiranog predstavnika u Parlamentu. Aktivnu su akreditaciju 2022. imale ukupno 8 604 osobe, što je u prosjeku 4,24 predstavnika po organizaciji. Parlament je predstavnicima interesnih skupina iz registra transparentnosti 2022. izdao 6 131 iskaznicu za pristup.

Europski parlament svojem osoblju preporučuje da provjeri jesu li predstavnici interesnih skupina upisani u registar prije internih događanja. Usto svojim zastupnicima preporučuje da predstavnici interesnih skupina s kojima žele biti sudomaćini ili suorganizirati događanje u prostorima Europskog parlamenta budu upisani u registar<sup>10</sup>.

### *Vijeće EU-a*

Kao što je navedeno u Odluci Vijeća (EU) 2021/929<sup>11</sup>, upis u registar transparentnosti preduvjet je za sastanak predstavnika interesnih skupina s glavnim tajnikom Vijeća ili glavnim direktorima. Isto pravilo odnosi se i na sudjelovanje predstavnika interesnih skupina, u njihovu profesionalnom svojstvu, na tematskim brifinzima koje organizira Glavno tajništvo Vijeća (po potrebi i nakon savjetovanja s Predsjedništvom) ili na njihovo sudjelovanje u ulozi govornika na javnim događanjima u organizaciji Glavnog tajništva Vijeća. Nadalje, osoblje je obvezno provjeriti vjerodajnice predstavnika interesnih skupina kako bi se potvrdilo da su upisani u registar transparentnosti. U protivnom bi osoblje trebalo pažljivo razmotriti prikladnost sastanaka i posavjetovati se s izravno nadređenom osobom<sup>12</sup>.

---

<sup>7</sup> Poslovnik Europskog parlamenta: članak 35. stavak 5.

<sup>8</sup> Članak 7. Odluke predsjedništva Europskog parlamenta od 18. lipnja 2003.

<sup>9</sup> Članak 123. Poslovnika Europskog parlamenta.

<sup>10</sup> Odluka Predsjedništva Europskog parlamenta od 4. srpnja 2016.

<sup>11</sup> SL L 207, 11.6.2021., str. 19.

<sup>12</sup> Priopćenje osoblju CP 35/21 i Priopćenje osoblju CP 42/22.

Pozivi za prisustvovanje sastanku Vijeća ili njegovih pripremnih tijela upućeni predstavnicima interesnih skupina trebali bi se uvjetovati njihovim upisom u registar transparentnosti kao dodatnom mjerom za poboljšanje transparentnosti i poticanje upisa u registar. Njihov upisni broj trebalo bi zabilježiti u privremenom dnevnom redu. Godišnje izvješće Vijeća o provedbi Uredbe (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2001. o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije uključuje relevantne informacije o prisustvovanju predstavnika interesnih skupina sastancima Vijeća ili njegovih pripremnih tijela<sup>13</sup>.

### *Europska komisija*

Komisija ima stroga pravila o kontaktiranju i interakcijama s predstavnicima interesnih skupina. Konkretno, zahtijeva od svih članova Komisije, članova njihovih kabineta i glavnih direktora Komisije da se sastaju samo s predstavnicima interesnih skupina upisanima u registar transparentnosti. Ta obveza, sadržana u Kodeksu ponašanja za članove Europske komisije<sup>14</sup> i u Metodama rada<sup>15</sup> Komisije, znači da se predstavnik interesne skupine prije održavanja takvih sastanaka mora upisati u registar.

Pravilo da „nema sastanka bez upisa u registar transparentnosti” Komisija je dopunila mjerom transparentnosti u okviru koje u skladu sa svojim odlukama 2014/838/EU, Euratom<sup>16</sup> i 2014/839/EU, Euratom<sup>17</sup> na internetu objavljuje informacije o svim sastancima s predstavnicima interesnih skupina (upisanima u registar). Komisija je 2022. objavila informacije o sastancima<sup>18</sup> s 2 099 registriranih subjekata. Ti su subjekti održali 4 416 sastanaka s članovima Komisije i/ili članovima njihovih kabineta te 686 sastanaka s glavnim direktorima Komisije<sup>19</sup>. Osim što se te informacije objavljuju na internetskim stranicama Komisije<sup>20</sup>, dostupne su i u registru transparentnosti u obliku PDF datoteke koja se može preuzeti iz unosa o dotičnim registriranim subjektima. Komisija je 2022. izradila konsolidirane skupove podataka o sastancima održanima s predstavnicima interesnih skupina, koji su javno dostupni na [internetskoj stranici data.europa.eu](http://internetskoj_stranici_data.europa.eu) u strojno čitljivom i Excel formatu. To zainteresiranim stranama i javnosti omogućuje jednostavan i sveobuhvatan pristup tim informacijama i njihovu obradu radi izdvajanja relevantnog sadržaja.

Kad je riječ o upravi ispod razine glavnog direktora, Komisijin Praktični vodič o etičnosti i ponašanju osoblja sadržava standardnu preporuku svim članovima osoblja da provjeravaju vjerodajnice predstavnika interesnih skupina kako bi bili sigurni da su upisani u registar

---

<sup>13</sup> Smjernice o povremenom prisustvovanju trećih strana, među ostalim predstavnika interesnih skupina, sastancima Vijeća ili njegovih pripremnih tijela, 22. srpnja 2021.

<sup>14</sup> Članak 7. Odluke Komisije od 31. siječnja 2018. o Kodeksu ponašanja članova Europske komisije (C(2018) 700), SL C 65, 21.2.2018., str. 7.

<sup>15</sup> Točka V. Metoda rada Europske komisije.

<sup>16</sup> Odluka Komisije 2014/838/EU, Euratom od 25. studenoga 2014. o objavi informacija o sastancima održanima između glavnih direktora Komisije i organizacija ili samozaposlenih osoba, SL L 343, 28.11.2014., str. 19.–21.

<sup>17</sup> Odluka Komisije 2014/839/EU, Euratom od 25. studenoga 2014. o objavi informacija o sastancima održanima između članova Komisije i organizacija ili samozaposlenih osoba, SL L 343, 28.11.2014., str. 22.–24.

<sup>18</sup> Informacije koje se javno objavljuju obuhvaćaju datum i mjesto sastanka, imena člana Komisije i/ili člana kabineta ili glavnog direktora, imena predstavnika interesne skupine, odnosno organizacije ili samozaposlene osobe, i predmet sastanka. Objavljuju se u roku od dva tjedna nakon sastanka.

<sup>19</sup> Isti registrirani subjekt može biti prisutan na više sastanaka.

<sup>20</sup> Konkretno, na posebnim stranicama o transparentnosti u sklopu internetskih stranica članova Komisije i glavnih uprava Komisije.

transparentnosti. Ako nisu upisani u registar, osoblju se savjetuje da ih uvijek potaknu da se upišu prije nego što s njima stupe u daljnji kontakt.

Nadalje, u skladu s relevantnim pravilima<sup>21</sup> Komisija kao članove svojih stručnih skupina imenuje samo predstavnike interesnih skupina upisane u registar. Taj se zahtjev prethodnog upisa odnosi i na članove vrste „B”<sup>22</sup> i na članove vrste „C”<sup>23</sup>. Ako su ti članovi suspendirani ili uklonjeni iz registra transparentnosti, Komisija ih suspendira iz stručnih skupina čiji su članovi dok se ponovo ne upišu u registar transparentnosti.

Kao dodatnu mjeru za poboljšanje transparentnosti i poticanje upisa u registar Komisija šalje automatska upozorenja registriranim subjektima koji su naveli interes za određena područja politike i obavješćuje ih o pokretanju javnih savjetovanja ili planova u relevantnim područjima. Osim toga, odgovori registriranih subjekata i odgovori neregistriranih ispitanika obrađuju se posebno<sup>24</sup>.

## IV. Aktivnosti Tajništva registra transparentnosti

Opći godišnji prioriteti koje je 2022. Upravni odbor odredio za registar transparentnosti bili su:

- potpuno operativan registar,
- pojednostavnjivanje internih postupaka,
- bolja kvaliteta podataka i veća sigurnost za korisnike registra transparentnosti,
- nastavak informativnih aktivnosti, i
- suradnja s Europskim revizorskim sudom na njegovoj najavljenoj reviziji registra transparentnosti.

Tajništvo je radilo na ostvarenju tih godišnjih prioriteta, među ostalim tako što je privedo kraju prijelazno razdoblje za registrirane subjekte, pojačalo provjeru prihvatljivosti, unaprijedilo korisničku podršku i uvelo niz poboljšanja IT platforme u kombinaciji sa svakodnevnim aktivnostima, kako je opisano u nastavku.

### 1. Praćenje kvalitete podataka

Registar transparentnosti daje pregled aktualnih aktivnosti lobiranja predstavnika interesnih skupina u vezi s oblikovanjem ili provedbom ciklusa politike i procesa donošenja odluka institucija EU-a, a sadržava i posebne detalje o glavnim zakonodavnim prijedlozima ili politikama na koje su one usmjerene. To objašnjava zašto se podaci neprestano mijenjaju te zašto su neki predstavnici interesnih skupina upisani u registar samo na ograničeno vrijeme, dok drugi u bazi podataka mogu ostati dulje vrijeme.

Predstavnici interesnih skupina upisom u registar obvezuju se davati potpune i ažurirane informacije koje ne dovode u zabludu u trenutku upisa te snose krajnju odgovornost za točnost

---

<sup>21</sup> Članak 8. Odluke Komisije od 30. svibnja 2016. o uspostavi horizontalnih pravila o osnivanju i radu stručnih skupina Komisije (C(2016)3301).

<sup>22</sup> Osobe imenovane za zastupanje zajedničkog interesa dionika u određenom području politike.

<sup>23</sup> Organizacije u širem smislu, uključujući poduzeća, udruženja, nevladine organizacije, sindikate, sveučilišta, istraživačke ustanove, odvjetnička društva i pružatelje usluga savjetovanja.

<sup>24</sup> Smjernice Europske komisije za bolju regulativu (SWD(2017) 350), posebno poglavlje VII. Smjernice o savjetovanju s dionicima.



podataka unesenih u registar. U tu se svrhu registrirani subjekti potiču da pregledavaju dostavljene informacije i ažuriraju ih čim nastupe znatne promjene, a da bi ostali u registru transparentnosti, svoj upis moraju ažurirati jednom godišnje.

Jedna od glavnih zadaća Tajništva jest podsjećati registrirane subjekte na njihove obveze i zajamčiti najbolju moguću kvalitetu podataka u registru transparentnosti. Tajništvo je u okviru svojih aktivnosti praćenja 2022. provjerilo ukupno 6 816 subjekata<sup>25</sup> koji su dostavili zahtjev za upis u registar transparentnosti ili su u njega već bili upisani<sup>26</sup>, što je dvostruko više provjera u odnosu na prethodnu godinu. Te su provjere obuhvaćale preglede usklađenosti u fazi zahtjeva za upis, ciljane provjere kvalitete subjekata već upisanih u registar i dodatne provjere u kontekstu istražnih postupaka.

Faza zahtjeva za upis: nakon završetka prijelaznog razdoblja ukupan se broj registriranih subjekata smanjio<sup>27</sup>, ali usporedno se povećala kvaliteta informacija dostupnih u registru. Tajništvo ocjenjuje prihvatljivost i kvalitetu podataka svih novih zahtjeva za upis prije nego što se oni mogu potvrditi i objaviti u registru, što pridonosi poboljšanju relevantnosti i dosljednosti dostavljenih podataka. Nakon postupka provjere prihvaćeno je i aktivirano 1 817 (61 %) zahtjeva za upis od ukupno 2 976 zaprimljenih zahtjeva 2022. (+/-8 dnevno), a u većini slučajeva podnositelji zahtjeva morali su ažurirati ili ispraviti podatke.

Ciljane provjere: uz svakodnevne provjere Tajništvo primjenjuje i ciljaniji pristup, posebno u okolnostima u kojima ima razloga vjerovati da upisi u registar ne sadržavaju točne obvezne informacije. Tajništvo je 2022. provelo 4 238 ciljanih provjera kvalitete sa sljedećim rezultatima:

- u 1 872 provjere utvrđena je zadovoljavajuća kvaliteta podataka (44,1 %),
- 1 492 kontaktirana registrirana subjekta ažurirala su svoje upise u registar (35,2 %),
- 578 subjekata uklonjeno je iz registra nakon provjere jer nisu zadovoljavali uvjete ili nisu ažurirali informacije (13,6 %),
- koncem 2022. još je u tijeku bilo 296 provjera (6,9 %).

Budući da su predmet ciljanih provjera oni upisi u registar kod kojih je otkrivena nedosljednost ili neki drugi problem ili je vjerojatno da oni postoje, unaprijed se očekuje da će stopa nevjerodostojnih ili nepotpunih podataka za te upise u registar biti visoka. U rujnu 2022. dvije su nevladine organizacije koje se bave pitanjima transparentnosti<sup>28</sup> institucijama dostavile popis s 431 konkretnim upisom s navodno preuveličanim rashodima za lobiranje ili pogrešnom kategorizacijom zastupanih interesa. Tajništvo je u svim tim upisima<sup>29</sup> pomno provjerilo navedene probleme i sve druge nedosljednosti te ih je u većini slučajeva uspješno riješilo (izvorno je bilo točno samo 3 % upisa, u 59 % slučajeva registrirani subjekti upise su na odgovarajući način ažurirali, a 38 % upisa uklonjeno je iz registra).

---

<sup>25</sup> Na nekim je subjektima 2022. obavljeno više provjera, zbog čega je ukupan broj provjera bio veći.

<sup>26</sup> Zbog prelaska na novi obvezni sustav 2021. je provedeno manje provjera sadržaja registra, ukupno 3 360.

<sup>27</sup> Smanjenje s 13 366 registriranih subjekata 31. prosinca 2021. na 12 425 registriranih subjekata 31. prosinca 2022.

<sup>28</sup> Corporate Europe Observatory i LobbyControl.

<sup>29</sup> Svi su predmetni registrirani subjekti bili upisani u skladu s prethodnim Međuinstitucijskim sporazumom, odnosno prije rujna 2021., ali Tajništvo još nije provjerilo kvalitetu njihovih upisa nakon što su izmijenjeni kako bi se uskladili sa zahtjevima o informacijama iz novog pravnog okvira.

## 2. Usluge korisničke podrške

Tajništvo pruža usluge korisničke podrške te odgovora na sve vrste upita o registru transparentnosti putem višejezične internetske stranice (kartica „Obratite nam se”), koja je dostupna podnositeljima zahtjeva, registriranim subjektima i javnosti. Tajništvo nastoji pružiti pomoć što prije i u pravilu odgovara u roku od 48 sati.

Tajništvo je 2022. odgovorilo na 2 056 upita, među kojima su bili zahtjevi dionikâ, istraživača i pojedinaca za informacije o registru transparentnosti te zahtjevi podnositeljâ zahtjeva i registriranih subjekata za tehničku podršku i smjernice pri upisu u registar ili pri tehničkim poteškoćama. Broj zaprimljenih upita bio je znatno veći nego 2021., što je vjerojatno posljedica uvođenja novog sustava<sup>30</sup>. Vrlo velik broj registriranih subjekata tražio je pomoć za pristup zahtjevu za upis putem novog sustava za provjeru autentičnosti EU Login, koji je uveden 2022. kako bi se korisnicima pružila veća sigurnost (vidjeti odjeljak 6. o tehničkom razvoju).

## 3. Istrage

Osim što prati kvalitetu podataka u registru transparentnosti, Tajništvo istražuje zaprimljene pritužbe te provodi istrage na vlastitu inicijativu u skladu s postupcima utvrđenima u Prilogu III. Međuinstitucijskom sporazumu. Tajništvo pritom postupa u skladu s temeljnim načelima proporcionalnosti i dobrog upravljanja.

„Pritužba” je postupak koji se odnosi na navode o kršenju Kodeksa ponašanja koje počini registrirani subjekt, a o kojem Tajništvo zaprimi informacije. Svaka fizička ili pravna osoba koja iznese takve navode o registriranom subjektu može Tajništvu podnijeti pritužbu putem odgovarajućeg obrasca na [internetskim stranicama](#) registra transparentnosti uz dostavu popratnih dokaza.

„Istraga na vlastitu inicijativu” odnosi se na postupak u kojem Tajništvo provjerava ispunjava li određeni registrirani subjekt uvjete prihvatljivosti za ostanak u registru s obzirom na informacije koje je zaprimilo ili utvrdilo, a mogu ukazivati na neispunjavanje uvjeta za ostanak u registru zbog nepostojanja relevantnih aktivnosti ili kršenja Kodeksa ponašanja.

Tajništvo je 2022. zaključilo pet pritužbi koje su bile u tijeku od prethodne godine nakon što su predmetni registrirani subjekti ažurirali svoje upise ili na neki drugi način dostavili zadovoljavajuća objašnjenja.

Tajništvo je 2022. zaprimilo 65 novih pritužbi. Taj vrlo velik broj pritužbi u odnosu na prethodnu godinu<sup>31</sup> ukazuje na sve veću vidljivost obveznog registra transparentnosti i njegova mehanizma pritužbi. Utvrđeno je da je od tih pritužbi njih deset nedopušteno jer nisu bile povezane s pitanjima obuhvaćenima registrom transparentnosti (npr. osobne pritužbe ili pritužbe povezane s potrošačima). Od 55 dopuštenih pritužbi 44 su zaključene 2022. s pozitivnim ishodom jer su predmetni registrirani subjekti u potpunosti surađivali, a preostalih 11 je krajem godine i dalje bilo u tijeku. Više od polovice dopuštenih pritužbi odnosilo se na kršenje točke (f) Kodeksa ponašanja koje su počinili predmetni registrirani subjekti kad je

---

<sup>30</sup> Tajništvo je 2021. odgovorilo na 1 255 upita i zahtjeva.

<sup>31</sup> Tajništvo je 2021. zaprimilo 29 novih pritužbi.

riječ o točnosti i potpunosti informacija unesenih u registar. Registrirani subjekti te su slučajeve riješili u roku od 20 radnih dana od primitka obavijesti.

Drugi su se slučajevi odnosili na navodna kršenja točke (b) Kodeksa u skladu s kojom registrirani subjekti moraju navesti klijente ili članove koje zastupaju. Kad je riječ o javnim očekivanjima, očito je da raste zabrinutost o interesima koje pojedine organizacije promiču povezivanjem, učlanjivanjem i čak sponzoriranjem, što su informacije koje se moraju navesti pri upisu.

Pri vođenju istrage Tajništvo uvijek nastoji uspostaviti konstruktivan dijalog s relevantnim registriranim subjektom kako bi se uočene nepravilnosti što bolje razjasnile i uklonile prije nego što se poduzmu potrebne mjere. Tajništvo 2022. nije ustanovilo da na neki registrirani subjekt treba primijeniti mjere iz točke 8. Priloga III. Međuinstitucijskom sporazumu.

Tajništvo je 2022. na vlastitu inicijativu pokrenulo 13 istraga subjekata upisanih u registar, od kojih je pet još bilo u tijeku krajem godine.

Konkretnije, u okviru mjera donesenih na razini EU-a u odgovoru na agresivni rat Rusije protiv Ukrajine Upravni odbor registra transparentnosti na sastanku 12. srpnja 2022. Tajništvu je naložio da istraži sve predstavnike interesnih skupina upisane u registar sa sjedištem u Ruskoj Federaciji kako bi utvrdilo krše li točku (e)<sup>32</sup> Kodeksa ponašanja i da suspendira njihove upise kao mjeru predostrožnosti. Tajništvo je s obzirom na to pokrenulo istrage o deset registriranih subjekata. Do kraja godine sedam je tih istraga zaključeno, pri čemu je ukinuta suspenzija dvaju registriranih subjekata, a ostali su subjekti sami uklonili svoje upise ili je utvrđeno da ne ispunjavaju uvjete prihvatljivosti za ostanak u registru. Na početku 2023. svi su slučajevi bili zaključeni.

S obzirom na taj međunarodni kontekst Tajništvo je na internetskim stranicama registra transparentnosti svratilo pozornost na Odluku Vijeća (ZVSP) 2022/884 od 3. lipnja 2022. o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanje Rusije kojima se destabilizira stanje u Ukrajini (SL L 153, 3.6.2022., str. 128.) te na njezinu relevantnost za podnositelje zahtjeva i registrirane subjekte. Ta bi odluka mogla utjecati na predstavnike interesnih skupina koji pružaju usluge poslovnog savjetovanja ili odnosa s javnošću Vladi Rusije ili fizičkim osobama, subjektima ili tijelima s poslovnim nastanom u Rusiji.

#### 4. Sastanak Upravnog odbora 2022.

Tajništvo je pripremlilo drugi sastanak Upravnog odbora, koji je održan 12. srpnja 2022. Na tom je sastanku Upravni odbor donio sljedeće odluke:

- potvrdio je rotaciju predsjedanja dogovorenu na njegovu uvodnom sastanku i predsjedanje Vijeća Upravnim odborom 2023.,
- ponovno je imenovao načelnika odjela zaduženog za transparentnost u Komisiji kao koordinatora Tajništva na dodatno razdoblje od godine dana, do kraja 2023.,
- donio je godišnje izvješće za 2021. te se složio dostaviti ga institucijama potpisnicama i objaviti ga na internetskim stranicama registra transparentnosti,

---

<sup>32</sup> (e) ne nanose štetu ugledu registra ni institucijama Unije i ne koriste njihove logotipove bez izričitog odobrenja (Prilog I. Međuinstitucijskom sporazumu).

- utvrdio je godišnje prioritete registra transparentnosti za 2023. te proračunske procjene i udjele za provedbu tih prioriteta za svaku instituciju potpisnicu<sup>33</sup>,
- primio je na znanje ocjenu koju je Tajništvo provelo nad desetogodišnjom IT platformom koja podržava rad registra transparentnosti i naložio Tajništvu da pokrene projekt izrade potpuno novog alata,
- izdao je opće upute Tajništvu kako je prethodno navedeno.

Svi dokumenti povezani sa sastankom Upravnog odbora, uključujući dnevni red i zapisnik sastanka, objavljuju se na [podstranici o upravljanju](#) na internetskim stranicama registra transparentnosti.

## 5. Smjernice i informiranje

Tajništvo izdaje smjernice kako bi objasnilo i detaljnije razložilo određene odredbe Međuinstitucijskog sporazuma. Te su smjernice rezultat redovite razmjene s dionicima, a cilj im je podnositelje zahtjeva i registrirane subjekte podržati u nastojanjima da navedu točne informacije i izbjegnu najčešće pogreške.

Tajništvo pri provedbi aktivnosti praćenja također može pozvati subjekte da se upišu u registar transparentnosti, ako je potrebno. Tajništvo provodi redovite komunikacijske aktivnosti i aktivnosti informiranja radi povećanja vidljivosti alata među dionicima. Među njima su 2022. bila informativna izlaganja i razmjene s raznim dionicima<sup>34</sup> i sveučilišnim studentima<sup>35</sup> te kontakt i razmjena najboljih primjera iz prakse sa sličnim tijelima na nacionalnoj ili europskoj razini<sup>36</sup>.

Tri institucije pojačano su radile na informiranju o registru transparentnosti unutar svake institucije putem namjenskih informativnih sastanaka i tečajeva za osposobljavanje osoblja<sup>37</sup>.

## 6. Tehnički razvoj

Tajništvo koordinira razvoj informatičkih rješenja za unapređenje sustava registra transparentnosti.

<sup>33</sup> Proračunske procjene za 2023. dostupne su na [internetskim stranicama](#). Dogovoreni su sljedeći udjeli: Komisija: 57 %, Parlament: 33 %, Vijeće: 10 %.

<sup>34</sup> Europsko udruženje savjetnika za javne poslove (EPACA), Društvo stručnjaka za europska pitanja (SEAP), Europski centar za javne poslove (The ECPA), Delegacija Freshfel East Africa, Vijeće za javne poslove (PAC), Auge Consultorio (EUVP) i Expertisecentrum Europa.

<sup>35</sup> Sveučilište Maastricht (studenti diplomskog studija Europskih studija i studenti Fakulteta umjetnosti i društvenih znanosti), Université de Rennes, Institut za diplomatske studije u Ženevi, Katholieke Universiteit Leuven i Hochschule Osnabrück.

<sup>36</sup> Francusko visoko tijelo za transparentnost javnog života (HATVP), Mreža europskih registara lobista (ELRN), osoblje parlamenata balkanskih država, Grčko tijelo za transparentnost, Francuski senat i Landtag Thüringen.

<sup>37</sup> To uključuje 26 informativnih izlaganja o zastupanju interesa za osoblje i akreditirane asistente u Europskom parlamentu. Komisija je isto organizirala pet takvih obuka za svoje osoblje, kao i prilagođene prezentacije za kabinete članova Komisije i njihovu mrežu kontaktnih točaka za transparentnost i etiku. U Vijeću je proveden niz komunikacijskih aktivnosti i aktivnosti informiranja radi pojašnjenja Međuinstitucijskog sporazuma i praktične provedbe Odluke Vijeća (EU) 2021/929, posebno za rukovoditelje. Osoblje Tajništva isto je na Komisijinoj platformi EU Policymaking Hub održalo namjenski tečaj za informiranje i osposobljavanje namijenjen rukovoditeljima i osoblje iz institucija, tijela, ureda i agencija EU-a.

Tajništvo je 3. listopada 2022. uvelo EU Login kao sigurniji način provjere autentičnosti za korisnike registra transparentnosti. EU Login je alat za provjeru autentičnosti koji se sada upotrebljava za niz aplikacija i sustava EU-a, a sigurniji pristup postiže se primjenom tehnologije koju je razvio i neprestano održava tim stručnjaka za sigurnost. Sigurnost sustava registra transparentnosti poboljšana je zahvaljujući novom načinu provjere autentičnosti jer je prethodni jedinstveni zajednički račun svake organizacije zamijenjen osobnom identifikacijom koja se temelji na korisničkom računu za svakog pojedinog korisnika. Uvedene su dodatne zaštitne mjere, kao što su stroža pravila za lozinke i dvostruka provjera autentičnosti. Kako bi olakšalo prelazak na novi sustav za provjeru autentičnosti, Tajništvo je na internetskim stranicama registra transparentnosti objavilo [detaljne odgovore na najčešća pitanja](#).

U skladu s uputama koje je primilo od Upravnog odbora Tajništvo je 2022. osnovalo *ad hoc* radnu skupinu za IT u kojoj su sudjelovale relevantne informatičke službe triju institucija, koja je detaljno ocijenila rad informatičke platforme za registar transparentnosti. Prema iznesenoj preporuci postojeću bi infrastrukturu registra transparentnosti trebalo zamijeniti novom suvremenom digitalnom platformom radi prilagodbe suvremenim tehnološkim i sigurnosnim standardima te poboljšanja korisničkog iskustva. Procjena poslovnih potreba novog sustava, koji će se razviti u nadolazećim godinama, započela je krajem 2022.

## 7. Revizija lobiranja u politici i postupku donošenja odluka EU-a koju provodi Europski revizorski sud

Europski revizorski sud provodi detaljnu reviziju registra transparentnosti pod nazivom „Lobiranje kod zakonodavaca” kako bi ocijenio je li registar transparentnosti djelotvoran alat za postizanje transparentnosti aktivnosti lobiranja pri oblikovanju politika EU-a. Tajništvo je surađivalo s revizorima od početka revizije 14. srpnja 2022. te je dostavilo sve potrebne informacije i pomoglo da iz revizije proizađu korisne preporuke i podaci za daljnji razvoj registra. Očekuje se da će rezultati revizije biti objavljeni u jesen 2023.<sup>38</sup>

---

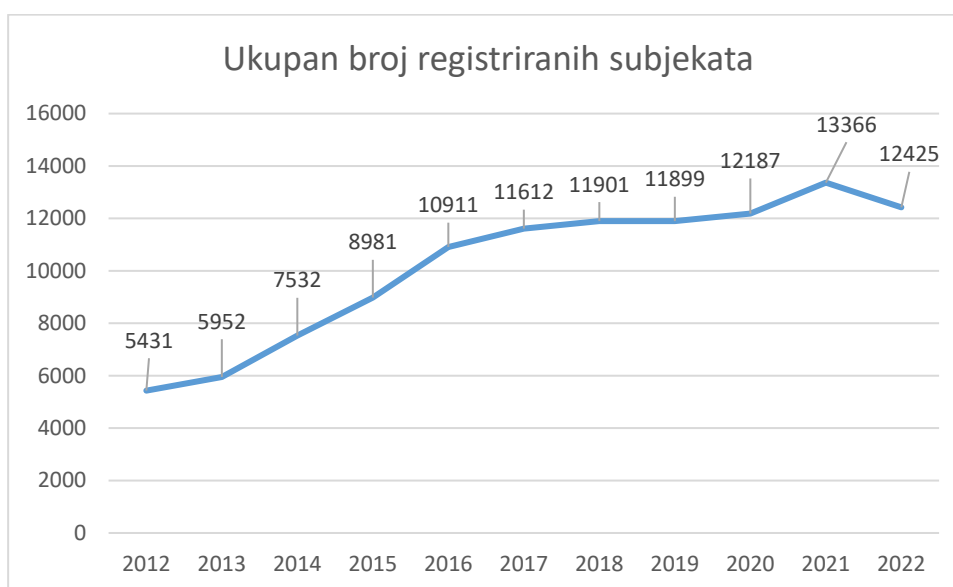
<sup>38</sup> Vidjeti program rada Europskog revizorskog suda za 2023.: [https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/WP2023/WP2023\\_HR.pdf](https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/WP2023/WP2023_HR.pdf).

## V. Statistički podaci

Stupanjem na snagu Međuinstitucijskog sporazuma izmijenjena je tipologija registriranih subjekata u registru transparentnosti. Registrirani subjekti sad se sortiraju u tri glavne vrste zastupanih interesa s različitim odgovarajućim skupinama financijskih informacija primjenjivih na svaku kategoriju.

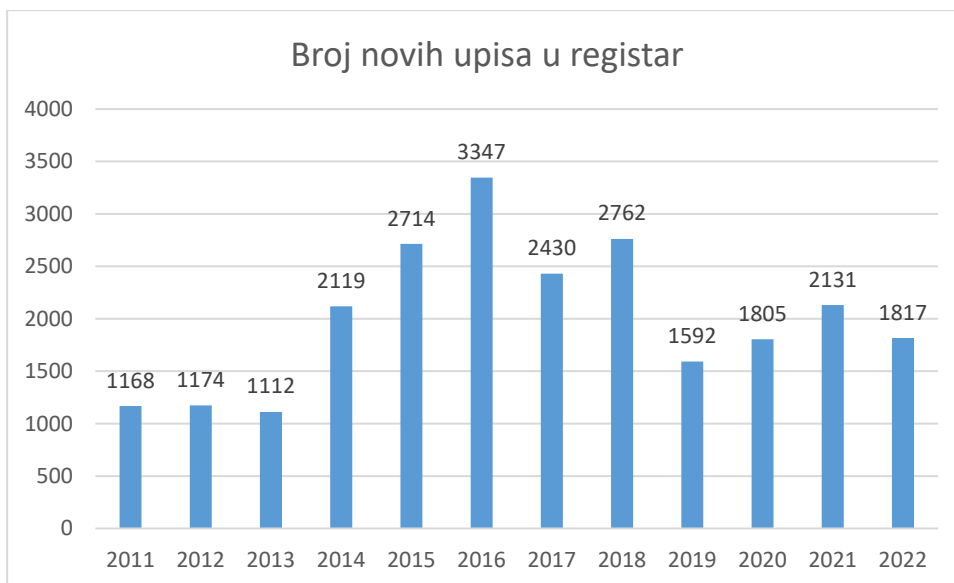
### 1. Razvoj registra transparentnosti

Otkako je uspostavljen kao zajednička javna baza podataka Europskog parlamenta i Europske komisije te se potom razvio u postojeći trostrani obvezni sustav, registar transparentnosti postojano je rastao<sup>39</sup>. Međutim, nakon provedbe novog Međuinstitucijskog sporazuma taj se trend usporio. Konkretnije, zbog prelaska na novi sustav i brojnijih provjera prihvatljivosti ukupni se broj registriranih subjekata znatno smanjio, i to s 13 366 na 12 425 krajem 2022.

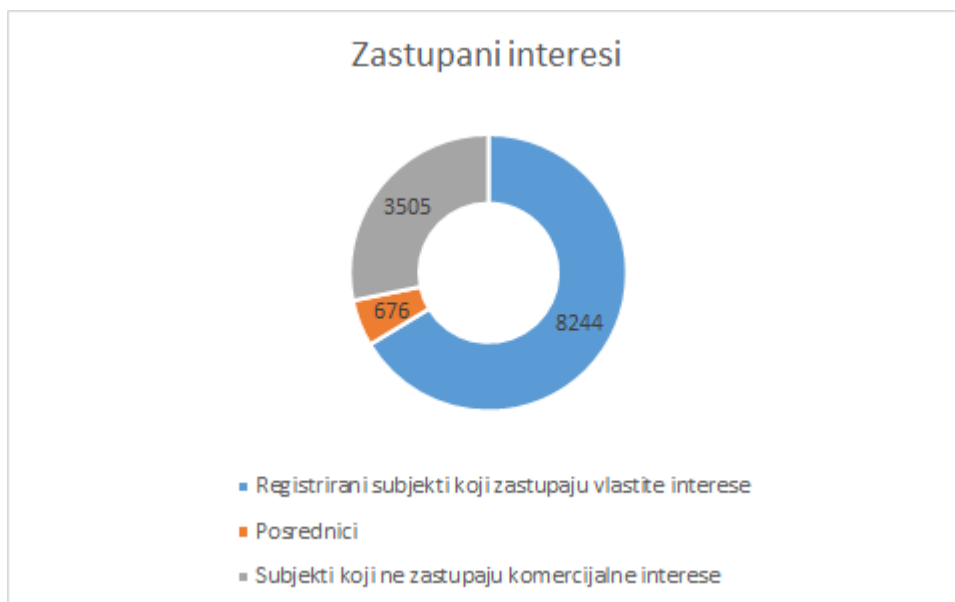


Na grafikonu u nastavku prikazano je kretanje broja novih upisa u registar, koji se odnose na predstavnike interesnih skupina upisane u razdoblju od 12 mjeseci, od 1. siječnja 2022. do 31. prosinca 2022., a koji su još uvijek bili aktivni na kraju tog razdoblja. Manji broj novih registriranih subjekata 2022. treba usporediti s ukupnim brojem od 2 976 zahtjeva za upis koje je Tajništvo zaprimilo 2022. (+/-8 dnevno), s obzirom na to da ih je nakon provjere prihvatljivosti prihvaćeno i aktivirano svega 1 817 (61 %). Zbog te dodatne provjere u fazi zahtjeva za upis broj novih registriranih subjekata rastao je sporije u odnosu na prethodne godine.

<sup>39</sup> 31. prosinca 2021. imao je 13 366 registriranih subjekata.



## 2. Zastupani interesi



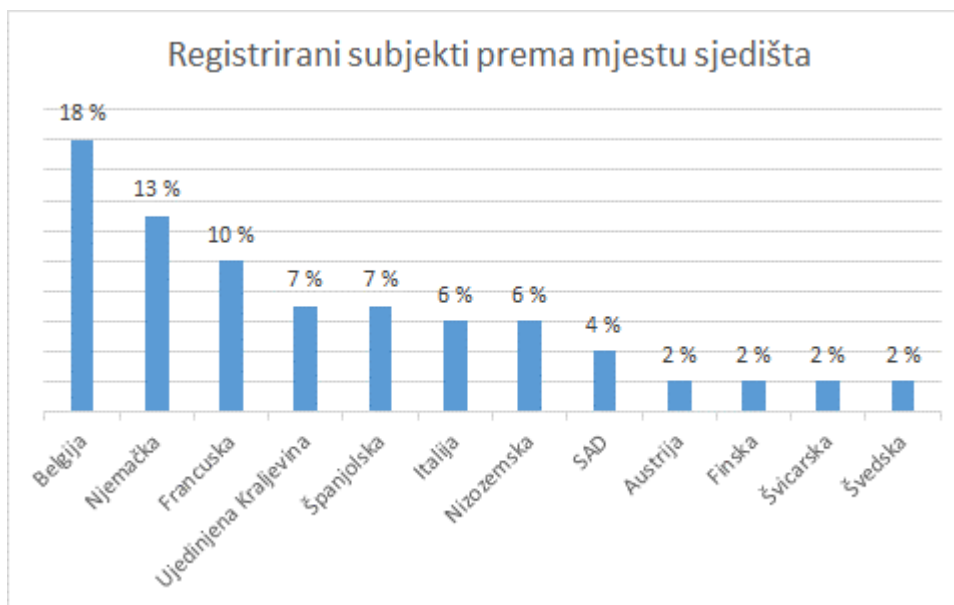
Ti novi registrirani subjekti podijeljeni su u sljedeće kategorije:

Pružatelji usluga savjetovanja	552
Odvjetnička društva	84
Samozaposleni savjetnici	143
Poduzeća i skupine poduzeća	3 035
Trgovinska i poslovna udruženja	2 630
Sindikati i strukovna udruženja	967
Nevladine organizacije, platforme, mreže i slično	3 483
Trustovi mozgova i istraživačke ustanove	561
Akademske ustanove	315
Organizacije koje zastupaju crkve i vjerske zajednice	51
Udruženja i mreže tijela javne vlasti	161
Subjekti, uredi ili mreže uspostavljeni u trećim zemljama	2
Druge organizacije, javni ili javno-privatni subjekti	441

### 3. Geografski podaci

Upis u registar transparentnosti nije ograničen na predstavnike interesnih skupina s poslovnim nastanom u EU-u iako najviše predstavnika interesnih skupina obavlja svoje aktivnosti iz sjedišta u Belgiji. Tomu je vjerojatno tako jer se ključne institucije EU-a nalaze u Bruxellesu. Međutim, s obzirom na to da područje primjene zakonodavstva i politike EU-a utječe i na osobe i poduzeća izvan Unije te može utjecati na trgovinu i druge vanjske odnose izvan granica 27 država članica, taj se globalni doseg odražava i u registru transparentnosti.





#### 4. Posjeti internetskim stranicama registra transparentnosti

Broj posjeta internetskim stranicama registra transparentnosti 2022. se znatno povećao – ukupno ih je bilo 431 345<sup>40</sup>. Za potrebe ovog statističkog pregleda „posjet” se definira kao posjetitelj koji internetskim stranicama pristupa prvi put. Ako se isti posjetitelj na jednoj stranici zadrži više od 30 minuta nakon prikaza posljednje stranice, to se računa kao novi posjet. Taj se ukupan broj u prosjeku može podijeliti na otprilike 36 000 posjeta mjesečno.

Približno 71 % posjetitelja internetskih stranica upotrebljavalo je funkciju pretraživanja na engleskom jeziku. Početna stranica najčešće je posjećivana na engleskom jeziku, a nakon toga prema padajućem redoslijedu slijede francuski, njemački, španjolski i talijanski jezik. Gotovo 85 % posjetitelja korisnici su iz Europe, a slijede ih posjetitelji iz Sjeverne Amerike s 10 % posjeta. U Europi je 25,5 % posjeta internetskim stranicama iz Belgije, a nakon njih slijede oni iz Njemačke (11 %), Francuske (9,5 %) i Ujedinjene Kraljevine (6,5 %).

Među više od 1 500 000<sup>41</sup> skupova podataka koji su objavljeni na internetskim stranicama [data.europa.eu](https://data.europa.eu) konsolidirani skup podataka registra transparentnosti bio je 11. po učestalosti pristupa 2022. Skupovi podataka omogućuju korisnicima preuzimanje (u xml ili Excel formatu) popisa osoba akreditiranih za pristup prostorima Europskog parlamenta i popisa organizacija uvrštenih u registar transparentnosti posljednjih nekoliko godina.

<sup>40</sup> U odnosu na 326 700 posjeta 2021.

<sup>41</sup> Skupovi podataka institucija, agencija i tijela EU-a, država članica i drugih zemalja te određenih lokalnih tijela.

## VI. Zaključci

Godina 2022. pokazala se vrlo aktivnom godinom za registar transparentnosti. Novi obvezni sustav doveo je do povećanja upotrebe registra kao informativnog i referentnog alata za praćenje aktivnosti zastupanja interesâ na razini Unije. To je vidljivo iz povećanog broja zahtjeva za upis u registar i posjeta internetskim stranicama registra, unatoč tome što je stopa rasta broja organizacija i drugih subjekata upisanih u registar općenito manja. S obzirom na to Tajništvo je bilo vrlo zaposleno izravnim zahtjevima za korisničku podršku, komunikacijskim aktivnostima i aktivnostima informiranja, praćenjem kvalitete podataka te istragama registriranih subjekata.

Tajništvo je ostvarilo godišnje prioritete registra, među ostalim tako što je dovršilo prijelazno razdoblje za registrirane subjekte, pojačalo provjeru prihvatljivosti, pojačalo korisničku podršku i uvelo niz poboljšanja IT platforme u kombinaciji sa svojim svakodnevnim aktivnostima, kako je opisano u izvješću.

Registar transparentnosti kao javni alat ima važnu ulogu u očuvanju povjerenja javnosti i povećavanju odgovornosti u okviru šire politike transparentnosti institucija EU-a te u predstavljanju zajedničke predanosti institucija EU-a za promicanje transparentnog i etičnog zastupanja interesa, što je posebno važno u sadašnjim okolnostima.